

Pas a desnivell

Transparència

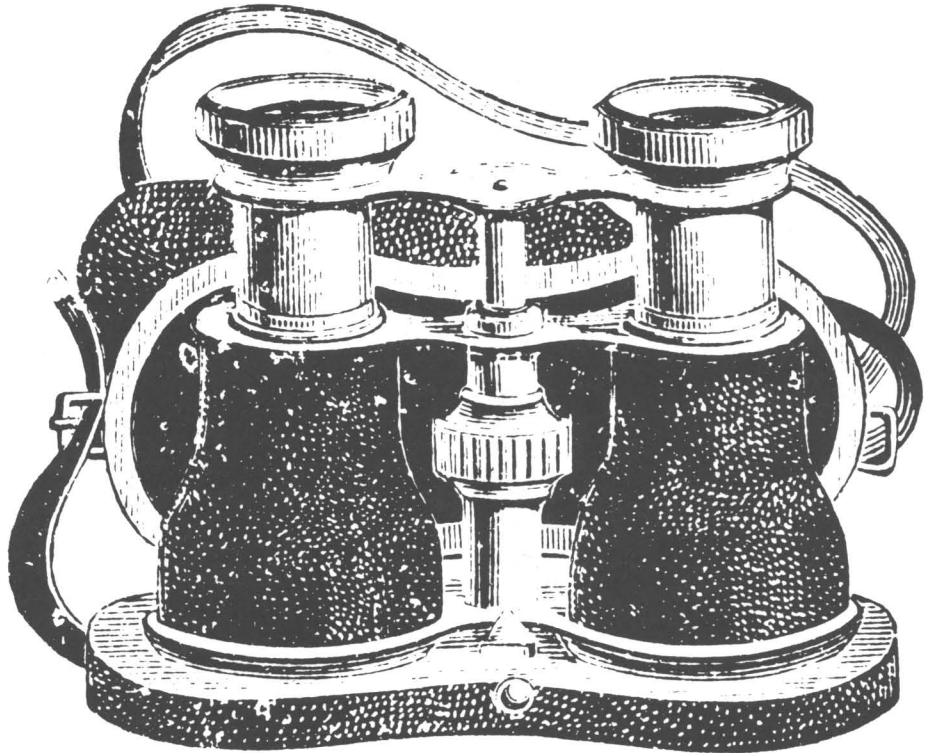
La veu popular, en la seva dedicació constant a la recerca de noves formes expressives, arracona mots, en consolida d'altres i en posa de moda alguns que descansen al fons dels diccionaris. No és que siguin morts, sinó —com he dit— que duen una vida plàcida entre pàgina i pàgina, quietament arreglats en l'ordre alfabètic que els correspon.

Dins aquest «clima», he observat que ara està molt en voga el mot transparència. Tothom demana transparència: als partits polítics, als bancs, als clubs de futbol, a l'economia, a les empreses... Tinc damunt la taula el número 2.029 de l'«Avui» i, a la primera pàgina, hi ha un títol a tres columnes que diu: «El Papa vol transparència per a les finances vaticanes». A la pàgina 3 hi ha un article de Joaquim Ferrer titulat «Informació essencial». A la pàgina 4, un treball de Martí Sunyol i Genis encapçalat per un contundent «Veure-hi clar». El doctor Scòpius (que fa de tan bon llegir), ens ofereix una de les seves notes d'urbanitat sota el títol «Morin els qui hi veuen!». A la pàgina 27, una de les quatre dedicades a esports, hi ha informació sucosa sobre la necessitat de transparència en el nostre club que és més que un club.

Sembla com si, de cop i volta, haguéssim descobert que se'ns formaven cataractes i ens proposem tots de combatre les opacitats. El fet és més curiós perquè coincideix amb l'inci triomfal de l'era de la informàtica, la qual tot just començar, ja ens anuncia que ho sabrem tot de seguida només prement botonets. I el cert és que fa l'efecte que va de veres i que si algun dubte hi ha recau mén en l'honorabilitat dels maquinistes que no pas en l'eficiència de les màquines.

És sorprenent que ara que tenim el Papa més rondallaire de la història, que es deixa veure per multituds i permet que el retratin a dojo, ell mateix expressi que no ho veu clar i demana transparència.

El cas dels bancs és digne de notables estupors. Tan bon punt decidiren canviar les reixes de ferro de les finestretes i adoptaren el sistema de vidres gruixuts, d'aquests perfectament diàfans que permeten que els caixers i els clients es vegin ben bé les cares sense l'antipàtica ratlla vertical de les barres metàl·liques, ha aparegut el mo-

lestós enterboliment de la visió. La gent demana transparència. On anirem a parar?

Els grans clubs de futbol han instal·lat enormes pantalles de televisió en els seus estadis perquè els socis, els espectadors en general, ho vegin millor. Però no resulta, hi ha coses amagades que no es poden projectar.

Els economistes, els empresaris, els polítics, els pensadors, passen per un tràngol que els fa mereixedors de compassió. Se'ls exigeix que expliquin clarament coses que ells veuen fosques i això és demanar massa, per molt especialistes que siguin.

Pot ésser, dic jo, que la transparència no sigui tan desitjable com ens pensem. Hi ha psiquiatres eminents que ens aconsellen evitar disgustos, que és com una mena d'invitació professional a fer la vista grossa. No seria gens estrany que aquesta recepta contra la transparència fos un bon pegat, un pasament d'iHusió mentre els tècnics busquen maneres de combatre els mals a fons.

Passa com amb els tumors. Ja ens tenen ben espantats, ens han convençut

que tot els pot produir, especialment les coses que ens vénen molt de gust. No paren d'advertir-nos que encara no saben com guarir-los i el remei que se'ls acut és posar-nos la por al cos. Jo els demanaria, si els plau, que ens deixin respirar una mica.

Un amic meu, home molt treballat per la vida, m'explicava que la seva mare era un pou de saviesa. Havia quedat vidua molt jove, en mala situació econòmica, i va passar per moments molts difícils. En un d'aquests, el seu primogènit va proposar-li d'anar a veure un conegut benestant, per demanar-li ajuda. I la dona va replicar-li:

— *Mira, fill meu: per morir-nos de gana no necessitem ningú.*

Se m'apareix com un cop de força filosòfic que es pot ampliar molt. Perquè ens ajudi la crisi, ens baldin les malalties inguaribles i per caure pou avall del pessimisme, no necessitem ningú. Ens ajudarien més si en comptes de furgar en les transparències, s'apliquessin a trobar correccions dràstiques a allò que es veu que hi há, darrere els vidres. ● PERE CALDERS